

INTRODUCERE LA CARTILE ISTORICE

Pentru milioane de oameni amatori pasionati de lecturi antrenante, in special de relatari *adevarate*, a doua sectiune majora ce alcatuieste VT este deosebit de captivantă. Firul naratiunii reia evenimentele din punctul in care se intrerupseseră la finele cartii Deuteronom, strabatand circa o mie de ani, pana la punctul terminus al istoriei consemnate in Vechiul Testament. (Cartile poetice si cele profetice, deși sunt integrate in aceasta sectiune, nu contribuie cu nimic la derularea *naratiunii*.)

Pentru cei/ara predilectie pentru "istorie" (fie dintr-o predispozitie naturala, fie din lipsa de talent a dascalilor de istorie, care nu au reusit sa le deschida apetitul pentru acest subiect fascinant), tot ce putem spune este ca istoria de care ne ocupam in paginile ce urmeaza este cu totul si cu totul unica. Trebuie sa subliniem, de la Tnceput, ca istoria biblica este, cum bine zice acea butada, „Istoria Lui" in ccl mai adevarat sens al cuvantului (In engleza *istorie=hi\$to-ry*, istoria *Lui=His story*, n.tr.). Nici una din perioadele istoriei poporului evreu nu este o tratare exhaustiva a tuturor evenimentelor care s-au petrecut, ci doar o selecție divina din acest continuum. In al doilea rand, este o istorie avand un *scop* precis - nu doar acela de a instrui sau delecta, ci de a face din noi credinciosi mai buni. Sau, cum s-a exprimat Apostolul Pavel in Noul Testament, lucrurile acestea „au fost scrise pentru invatatura noastră" (Rom. 15:4).

Desi toate evenimentele descrise s-au intamplat in realitate, selectia și prezentarea lor de catre autorii umani, care au scris sub inspiratia Duhului Sfant, a fost de a-1 ajuta pe cititorul] domic sa mediteze asupra Cuvantului lui Dumnezeu sa descopere si sa-si insușeasca

invatamintele pe care ni le-a lasat El noua, spre a fi aplicate. Pilde de TnvatEitura desprinse din viaja lui David, din trista scindare a Regatului sau din revenirea ramasitei credincioase de evrei din Exilul Eabilonean.

I. Cronologie

Cartile istorice parcurg perioada cuprinsa intre anul 1400 i.Cr. si cca. 400 l.Cr., asadar un mileniu. Intreg de istorie ebraica. Aceasta epoca indelungata se imparte in mod natural in trei perioade principale: perioada teocratica (1405-1043 T.Cr.), perioada monarhica (1043-586 i.Cr. sau de la Saul la distrugerea Ierusalimului) si perioada restauratiei (536-420 i.Cr.)

II. Cartile teocratice

Dupa cum o *democratic* (termen pro-venit din limba greaca, insemnand *domnia poporului*) este, in mod ideal, o guvernare a tarii de catre popor, tot asa o teocratie in-seamna, conform definitiei, guvernarea unui popor direct de catre Dumnezeu. Stra-vechiul Israel, de la losua la Saul (1405-1043 i.Cr.), a trait tocmai sub acest gen de guvernare, direct de catre Dumnezeu.¹

Trei carti parcurg era teocratica: losua, Judecatori si Rut.

A. losua

Cartea aceasta continua firul naratiunii de la moartea lui Moise si inlocuirea sa cu losua, acel lider militar, dar si spiritual. losua ii indeamna pe israelii nu doar sa cucereasca Palestina, ci si sa il urmeze pe Domnul. Prima jumata a carui consem-neaza cucerirea Tarii Promise, pe cand a doua jumata descrie in amanunt impar-tirea teritoriilor la cele douasprezece triburi ale lui Israel.

B. Judecatori

Datorita faptului ca isrealitii nu au ascul-tat de ordinele exprese ale lui Dumnezeu, ci au lasat netulburate comunitati izolate de paga^ii rasp&ndite pe tot cuprinsul Pales-tinei, ulterior ei au suferit val dupa val de asupririri din partea Neamurilor - in total 7.

Cartea JudecStori contine cateva relatari sumbre - douS-trei dintre acestea fiind de-a dreptul cutremuratoare - care exemplifică

consecintele groaznice pe care le aduce rte-ascultarea de Cuvantul lui Dumnezeu.

C. Rut

Acest fermecator volumas de istorie bi-blica nu urmeaza cronologic cartii Judeca-tori, ci survine dupa o perioada" de mare Intuneric spiritual, demonstrand ca si in vremuri de declin spiritual, ramașita de oameni evlaviosi poate slui lui Dumnezeu intr-o maniera admirabila si acceptabili.

Regatului de Sud. Fiind o redare spirituala a istoriei ebraice, cartea subliniaza elementele pozitive (drept care omite chiar si pacatul grav comis de David si ignora total Regatul Nordic razvratit).

III. Cartile Monarhice

Avem trei carti care parcurg era monarhiei (1043-586 i.Cr.), desi, In toate editiile moderne fiecare din aceste trei carti a fost impartita, din ratiuni de convenienta, in doua, asa incat avem, de fapt, șase carti.

A. Samuel

Intai si Doi Samuel au ca protagonisti trei persoane: Samuel, Saul si David. *Samuel* este profetul care 1-a uns pe primul rege al Israelului, *Saul*, care a fost urmat la tron de *David*, ale carui incercari si succese sunt descrise destul de amanuntit in aceste carti.

B. Regi

Desi Solomon, fml lui David, a fost un dregator intelept si stralucit, el si-a pierdut forta spirituala dupa ce s-a casatorit cu o sumedenie de femei pagane. Fiul sau, Roboam, a provocat scindarea regatului in doua state separate, luda in sud (care a avut parte de conducatori si buni, dar si rai) si Israel in nord (care a avut numai conducatori rai). In 722 i.Cr. Regatul de Nord a cazut, populatia fiind dusă în captivitate, iar Intre 605 si 586 Regatul de Sud a avut aceeasi soarta, fiind dus in captivitate.

C. Cronici

In Biblia ebraica aceasta este ultima carte, consemnand istoria poporului evreu de la Adam (prin simpla enumerare a genealogiilor) si pana la ciiderea

IV. Cartile Restauratiei

Dupa exilul de ^aptezeci de ani Tn Babilon, natiunea ce a fost ia Tnceput o *teocratie* apoi o *monarhie* devine o simpla *provincie* a puterilor neevreiesti aflate la carma lumii - mai intai Persia, apoi Grecia si apoi Roma. Perioada parcursa este 536-420 i.Cr.

A. Ezra

In anul 536 i.Cr. regele Cirus a emis un decret prin care li s-a permis evreilor sa revina in patria lor. Circa 50.000 de evrei (deci numai o foarte mica minoritate din numarul lor total) a revenit in Palestina sub conducerea lui Zorobabel, pentru a recon-strui templul. Preotul Ezra a adus cu el alti 2.000 de evrei In anul 458 i.Cr.

B. Neemia

In anul 444 i.Cr. Neemia a obtinut per-misiunea din partea regelui Persiei s3 ridice zidurile surpate ale Ierusalimului ce incon-jurau templul reconstruct. Cand s-a incheiat repararea zidurilor, Ezra și Neemia s-au situat in fruntea unei reforme și treziri spiri-tuale in viata statului evreu.

C.Estera

Cronologic, cartea aceasta nu este ultima din seria cartilor Restauratiei, intrucat evenimentele descrise in ea au loc Tn Persia, intre capitolele 6 și 7 din cartea Ezra. Poate ca ea a fost așezată la coada celorlalte carti din categoria Restauratiei intrucat relateaza despre viata celor care nu au catadicsit sa revina in Jara Sfanta, cand li s-a dat prile-jul să-o facă. Estera ilustreaza cum lucreaza uneori Dumnezeu din culise, ca sa spunem aşa (de fapt, numele Lui nu apare nici o singura data in cuprinsul cartii), pentru a-si proteja stravechiul Sau popor de persecutii antisemite si chiar de genocid. Instrumen-tele de care S-a folosit El au fost: acea frumoasa regina și eroina evreica, Estera, și aprigul ei var, Mardoheu.

NOTE DE SUBSOL

•Geneva lui Calvin (anii 1500) si Puritanismul Noii Anglia au constituit, in esenta, tentative ale Reformei Protestante de a restabili teocratia.